

Aneta Pawłowska, *Wykorzystanie dotacji z Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007–2013 w turystyce*, „Rocznik Samorządowy” 2012, tom 1, s. 145-166, ISSN: 2300-2662

**Aneta Pawłowska, Zakład Gospodarki Turystycznej i Uzdrawiskowej,
Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej, Uniwersytet Jagielloński
w Krakowie**

***Wykorzystanie dotacji z Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego
na lata 2007–2013 w turystyce***

***Use of financial grants from the Malopolska Regional Operation Programme
(MROP) for the years 2007–2013 in tourism***

tekst przesłany do redakcji 7 listopada 2012 roku, zrecenzowany 21 lutego i 3 marca 2013 roku

Streszczenie

W artykule przedstawiono wykorzystanie dotacji finansowych z Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego (MRPO) na lata 2007–2013 w turystyce. Cele strategiczne i operacyjne zawarte w MRPO 2007–2013 pozostają w korelacji z dokumentami strategicznymi na poziomie wojewódzkim, krajowym i europejskim, tj. ze Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011–2020, z Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia na lata 2007–2013 oraz ze Strategicznymi Wytocznymi Wspólnoty.

Wyznaczone w strategiach rozwoju województw cele operacyjne i strategiczne wskazują kluczowe obszary dla rozwoju, w których systematycznie realizowane są kolejne inwestycje, także przy wsparciu środków unijnych. W województwie małopolskim inwestycje mające na celu poprawę atrakcyjności turystycznej łączą się z rozwojem kultury, sportu i możliwości rekreacji i wypoczynku. Projekty te finansowane są w ramach 3. Osi priorytetowej MRPO 2007–2013 „Turystyka i przemysł kulturowy”. Dotyczą rozwoju i modernizacji trzech elementów atrakcyjności turystycznej – walorów turystycznych, zagospodarowania turystycznego oraz dostępności komunikacyjnej.

W artykule odwołano się do 54 przykładów dofinansowanych projektów wyszukując dane w Krajowym Systemie Informatycznym SIMIK 07–13 z wykorzystaniem słów kluczowych. Dane z zestawień Krajowego Systemu Informatycznego uzupełnione zostały o kategorie inwestycji sporządzone przez autorkę, mające na celu przedstawienie ilościowe i jakościowe poszczególnych elementów atrakcyjności turystycznej województwa małopolskiego, dla których rozwoju i modernizacji realizowane są projekty inwestycyjne.

Słowa kluczowe: turystyka, Małopolski Regionalny Program Operacyjny

Abstract

The article presents the use of financial grants from the Malopolska Regional Operation Programme (MROP) for the years 2007 to 2013 in tourism. Strategic and operational objectives contained in the MROP 2007–2013 are in correlation with the strategic documents at the regional, national and European level, such as the Development Strategy of Małopolska Region for 2011–2020, the National Strategic Reference Framework for the years 2007–2013 and the Community Strategic Guidelines on Cohesion.

Appointed in development strategies of regions operational and strategic objectives indicate key areas for development, which are systematically being carried out a further investments, also with the supporting of EU funds. In Małopolska region investments aimed to improve tourist attractiveness are connected with the development of culture, sport, also with recreation and leisure possibilities. These projects are financed under the 3rd Priority Axis MRPO 2007–2013 "Tourism and cultural industries". These projects relate to development and modernization of three elements of tourist attractiveness – tourist values, tourist development and the availability of transport.

The article referenced to 54 examples of projects funded by searching of data in the National Information System SIMIK 07–13 by using keywords. Data from statements of the National Information System were supplemented with investment categories made by the author, designed to present quantitative and qualitative individual elements of tourist attractiveness of Małopolska region, for which the development and modernization investment projects are implemented.

Keywords: tourism, Małopolska Regional Operational Programme 2007–2013

1. Wstęp

Wykorzystanie dotacji z programów unijnych w ramach Małopolskiego Programu Rozwoju Regionalnego (MRPO) pozwoliło na realizację projektów w sektorze turystyki w zakresie rozwoju i modernizacji atrakcyjności turystycznej miejscowości i regionów turystycznych. Dotacje, które przyznawane są beneficjentom pochodzą ze środków finansowych przewidzianych na lata 2007–2013.

Dokumenty z krajowego i europejskiego szczebla oraz zawarte w nich wytyczne określają realizację celów strategicznych i operacyjnych przyjętych, w Regionalnych Programach Operacyjnych. W Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia na lata 2007–2013 znajduje się opis i uzasadnienie priorytetów w kontekście celów i kierunków określonych w Strategicznych Wytycznych Wspólnoty dotyczących spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej Unii Europejskiej. Cele przyjęte w Regionalnych Programach Operacyjnych dla województw pozostają w korelacji z dokumentami strategicznymi odnoszącymi się do rozwoju poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego. Osie priorytetowe oraz przyjęte do realizacji w ich ramach działania mają służyć pobudzeniu rozwoju lokalnego i regionalnego, a co za tym idzie podniesienia konkurencyjności regionu w skali krajowej i europejskiej.

Celem artykułu jest przedstawienie wykorzystania środków unijnych w województwie małopolskim w dofinansowanych projektach należących do 3. Osi MRPO „Turystyka i przemysł kulturowy”. Wykorzystane do analizy dane pochodzą z Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK 07–13, w którym znajdują się podstawowe dane dotyczące realizacji, zarządzania i monitorowania programów operacyjnych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w zakresie i formacie wymaganym przez Komisję Europejską na mocy regulacji wspólnotowych na lata 2007–2013^[1]. Wnioskodawcami i beneficjentami w Regionalnych Programach Operacyjnych mogą być jednostki samorządu terytorialnego, ale również podmioty posiadające osobowość prawną i osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, fundacje, stowarzyszenia oraz kościoły.

W dziewięciu osiach priorytetowych MRPO dofinansowanie uzyskało łącznie 2618 projektów (wedle stanu na 31 października 2012 roku). Ze środków finansowych przeznaczonych na lata 2007–2013 dofinansowane zostało 180 projektów w trzech działaniach 3. Osi priorytetowej „Turystyka i przemysł kulturowy”. Ich celem było wdrożenie rozwiązań w obszarze rozwoju i modernizacji poszczególnych elementów atrakcyjności turystycznej, tj. walorów turystycznych, zagospodarowania turystycznego oraz dostępności komunikacyjnej. Obecnie znajdują się na różnych etapach realizacji. Kwota przeznaczona dla projektów dofinansowanych w ramach osi priorytetowej „Turystyka i przemysł kulturowy” wyniosła 101 mln euro. Projekty w ramach tej osi

priorytetowej znajdują się nie tylko w obszarze turystyki, ale również szerzej definiowanej kultury, muzealnictwa, rekreacji i sportu.

Niniejsze opracowanie oparte zostało na danych (słowa kluczowe, tematy projektów) z Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK 07–13 dotyczących 54 dofinansowanych projektów. Wspomniane projekty związane są z inwestycjami w rozwój atrakcyjności turystycznej województwa małopolskiego w zakresie udostępniania i promocji walorów turystycznych, budowy i modernizacji zagospodarowania turystycznego oraz poprawy dostępności komunikacyjnej, przede wszystkim infrastruktury drogowej. Wśród dofinansowanych projektów realizowane są również te, których przedmiotem jest komunikacja marketingowa w zakresie promocji wybranych walorów turystycznych, form turystyki lub potencjału turystycznego województwa małopolskiego.

Przedstawione w dalszej części artykułu tabele i wykresy odnoszą się do struktury wykorzystania funduszy unijnych z MRPO 2007–2013, jak również charakterystyki realizowanych działań.

2. Obecność tematyki w polskich opracowaniach i badaniach naukowych

Tematyka wykorzystania dotacji unijnych w jednostkach samorządu terytorialnego jest obecna w opracowaniach naukowych. Analizowane są przykłady wdrożenia dofinansowanych projektów w poszczególnych obszarach gospodarki turystycznej, na przykład w zakresie zagospodarowania turystycznego, dostępności komunikacyjnej, promocji i udostępniania walorów turystycznych, również przy zastosowaniu nowych technologii informatycznych i multimedialnych.

W 2007 roku w Wydawnictwie Difin ukazała się publikacja autorstwa Stanisława Andrzeja Bąka^[2], w której autor skupił się na przedstawieniu prawodawstwa unijnego na rzecz wzmocnienia kultury i turystyki kulturowej w Unii Europejskiej oraz we Wspólnocie Europejskiej do 2004 roku. Autor omówił następujące zagadnienia: charakter prawny wspomnianych podmiotów oraz aktów prawnych, rozwój struktur europejskich w sektorach kultury oraz turystyki kulturowej, zasady działania Unii Europejskiej w dziedzinie gospodarczej i społecznej. Jest to teoretyczne ujęcie prawodawstwa i obowiązujących dokumentów w nawiązaniu do kultury i turystyki kulturowej w kontekście historycznym uzupełnione o załączniki. Na przykład załącznik nr 1 objął akty prawne ustawodawstwa wspólnotowego dotyczące kultury i kulturoznawstwa w latach 1992–2004. Obszerną część zajęło definiowanie pojęć z zakresu turystyki oraz kulturoznawstwa. Tematyka opracowania pozostała więc na dużym poziomie ogólności z ukierunkowaniem w stronę zagadnień prawnych, w książce brak przykładów wdrożonych projektów przy zastosowaniu dotacji unijnych.

Projekty skierowane na rynek turystyczny, dofinansowanie w ramach programów operacyjnych, nie tylko przy pomocy środków pochodzących z Regionalnych Programów Operacyjnych, ale również pozostałych, które przeznaczone zostały na wykorzystanie w latach 2007–2013 stanowią natomiast przedmiot badań naukowych, których wyniki można znaleźć w periodykach naukowych i pokonferencyjnych. Przykładowymi tematami są przede wszystkim możliwości finansowania infrastruktury turystycznej ze środków Unii Europejskiej^[3], jak również ocena ich wykorzystania na realizację działań związanych z rozwojem turystyki^[4], użycie potencjału funduszy unijnych dla rozwoju potencjału turystycznego^[5] oraz jako instrumentu rozwoju sektora turystycznego^[6], wykorzystanie funduszy unijnych przez konkretne podmioty gospodarcze funkcjonujące na tynku turystycznym, np. gospodarstwa agroturystyczne^[7]. Przedmiotem tych opracowań jest analiza wykorzystania funduszy unijnych w wybranej jednostce samorządu terytorialnego, w ramach programów operacyjnych przeznaczanych na rozwój określonej części rynku produktów i usług turystycznych. Wymienione opracowania uwzględniają zarówno analizy opisowe dostępnych danych liczbowych na temat wykorzystania dotacji unijnych, jak i omówienie własnych badań autorów, na przykład w oparciu o wywiady kwestionariuszowe lub wywiady pogłębione na temat percepcji społecznej projektów oraz realizowanych inwestycji w wybranych jednostkach samorządu terytorialnego.

Kolejną grupą opracowań w zakresie finansów unijnych wdrażanych w turystyce są wydawnictwa informacyjne i promocyjne podmiotów zaangażowanych w sam proces koordynacji projektów oraz obsługi wnioskodawców i beneficjentów. Ogólnodostępną bazą danych są właśnie zestawienia tabelaryczne Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK 07–13, w których zamieszczane są opracowania na temat pozyskanych środków finansowych oraz charakterystyki działań i beneficjentów.

3. Organizacja Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007–2013

Wnioskodawcy mogą ubiegać się o dotacje w ramach sześciu Programów Operacyjnych, którymi są Europejska Współpraca Terytorialna, Infrastruktura i Środowisko, Kapitał Ludzki, Innowacyjna Gospodarka, Rozwój Polski Wschodniej, Pomoc Techniczna. Dla każdego województwa przeznaczone zostały Regionalne Programy Operacyjne, które są przykładem decentralizacji zarządzania procesami rozwojowymi identyfikującymi potrzeby wnioskodawców, tj. jednostek samorządowych. Regionalne Programy Operacyjne umożliwiają uzyskanie dofinansowania dla realizacji projektów pozostających w korelacji ze strategiami rozwoju właściwymi dla każdej jednostki wojewódzkiej.

Zasady organizacji i koordynacji procesu pozyskiwania dotacji finansowych z Regionalnych Programów Operacyjnych ujęte zostały w ramy instytucjonalne. Tabela

nr 1 przedstawia instytucje związane z Regionalnymi Programami Operacyjnymi (z wymienionymi ich odpowiednikami w województwie małopolskim) oraz ich zadania na poszczególnych etapach ubiegania się o dotację unijną przez wnioskodawcę oraz wdrażania projektu przez beneficjenta.

Tabela nr 1. Instytucje oraz podmioty obsługujące Regionalne Programy Operacyjne na lata 2007–2013.

Lp.	Nazwa instytucji	Podmiot odpowiedzialny	Zakres zadań w ramach RPO
1.	Instytucja Koordynująca RPO (IK RPO)	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Koordynacji i Wdrażania Programów Regionalnych	– koordynacja przygotowania i wdrażanie, – przekazywanie i rozliczanie środków na realizację, – koordynacja zagadnień horyzontalnych
2.	Instytucja Zarządzająca (IZ)	zarząd województwa Zarząd Województwa Małopolskiego, Departament Polityki Regionalnej, Departament Funduszy Europejskich	– przygotowanie i realizacja RPO, – ocena i wybór projektów, które uzyskają wsparcie z programu, – dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów, – kontrola i monitorowanie realizacji projektów programu, – wydawanie wytycznych, zaleceń i podręczników dotyczących realizacji programu, – działania promocyjno-informacyjne
3.	Instytucja Pośrednicząca (IP)	podmiot publiczny Departament Funduszy Europejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego (oś I, III–IX)	– zarządzanie i wdrażanie programu w odniesieniu do wybranej osi priorytetowej w wyniku decyzji Instytucji Zarządzającej
4.	Instytucja Pośrednicząca II stopnia (IP II)/Instytucja Wdrażająca (IW)	podmiot publiczny lub prywatny, na przykład samorządowe jednostki organizacyjne powołane przez Instytucję Zarządzającą lub wyłonione zgodnie z procedurą zamówień publicznych podmioty spoza sektora finansów publicznych, na przykład agencje rozwoju przedsiębiorczości Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości (oś II)	– realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów, – przyjmowanie i ocena wniosków o dofinansowanie, – kontrola realizacji projektów
5.	Komitet Monitorujący (KM)	przedstawiciele strony rządowej, samorządowej oraz partnerzy społeczni i gospodarczy (w tym organizacje pozarządowe) powoływani przez Instytucję Zarządzającą Małopolski Urząd	– akceptacja kryteriów wyboru projektów, – analizowanie postępów we wdrażaniu programu

		Wojewódzki, Departament Regionalnej	Polityki	
6.	Instytucja Certyfikująca (IC)	Ministerstwo Regionalnego, Departament Certyfikującej	Rozwoju Instytucji	– certyfikowanie (potwierdzenie) Komisji Europejskiej prawidłowości poniesienia wydatków w ramach programu
		Instytucja Pośrednicząca w Certyfikacji, Małopolski Urząd Wojewódzki		
7.	Instytucja Audytowa (IA)	Ministerstwo Finansów, Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej		– weryfikacja zgodności systemów zarządzania programami z prawem krajowym i wspólnotowym,
		Urząd Kontroli Skarbowej w Krakowie		– analiza prawidłowości funkcjonowania systemów

Źródło: opracowanie własne na podstawie informatora o Regionalnych Programach Operacyjnych 2007–2013 dostępnego na stronie internetowej <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl>.

W realizacji dofinansowań unijnych dla polskich projektów instytucją koordynującą o funkcjach nadrzędnych w stosunku do pozostałych podmiotów jest Departament Koordynacji i Wdrażania Programów Regionalnych w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Z punktu widzenia wnioskodawców i beneficjentów najistotniejsze jest działanie Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Pośredniczących I i II stopnia, ponieważ te podmioty są bezpośrednio odpowiedzialne za obsługę wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie w zakresie naboru wniosków, ich ocenę oraz działania informacyjno-promocyjne. Zadania w tym zakresie mogą być delegowane przez Instytucje Zarządzające do Instytucji Pośredniczących. W przypadku województwa małopolskiego instytucjami pośredniczącymi dla Regionalnego Programu Operacyjnego są dwie jednostki: Departament Funduszy Europejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego (UMWM) obsługujący osie priorytetowe I i III–VIII oraz Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości (MCP) w Krakowie odpowiedzialne za wdrażanie II osi priorytetowej. Centrum jest to samorządowa jednostka organizacyjna, która istnieje do 2007 roku^[8]. Zadania Departamentu Funduszy Europejskich UMWM koncentrują się na obsłudze procesów naboru oraz wdrożenia wniosków o dofinansowanie projektów oraz na działaniach promocyjnych, oraz informacyjnych związanych z wykorzystaniem unijnych środków finansowych. Podobne zadania realizowane są przez Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości odpowiedzialne jako Instytucja Pośrednicząca za obsługę procesów związanych z pozyskiwaniem dotacji unijnych w zakresie naboru wniosków, ocenę i wybór projektów do dofinansowania oraz późniejsze dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów, kontrolę projektów, monitorowanie i ewaluację realizacji programu.

Członków Komitetu Monitorującego oraz Instytucji Pośredniczącej w Certyfikacji powołuje Małopolski Urząd Wojewódzki i do ich kompetencji należy realizacja delegowanych z podmiotów centralnych obowiązków w wyznaczonym zakresie.

W MRPO wyznaczono dziewięć osi priorytetowych, w ramach których wnioskodawcy mogą ubiegać się o dofinansowanie projektów w latach 2007–2013. W 3. Osi priorytetowej zostały umieszczone zadania do realizacji z zakresu „Turystyki i przemysłu kulturowego”. Ich celem jest zwiększenie konkurencyjności oraz atrakcyjności turystycznej regionu. Atrakcyjność turystyczna definiowana jest jako właściwość obszaru lub miejscowości wynikająca z zespołu cech przyrodniczych, tj. walorów przyrodniczych, rozumianych jako całości elementów środowiska przyrodniczego, które stanowią przedmiot zainteresowania turystów lub pozaprzyrodniczych (kulturowych), tj. ogółu elementów powstałych w wyniku działalności człowieka, które wzbudzają zainteresowanie turystów.

Warto zauważyć, że atrakcyjność turystyczna, którą tworzą walory turystyczne, zagospodarowanie turystyczne i dostępność komunikacyjna może mieć charakter względny lub uniwersalny^[9]. Szczególnie istotnym elementem atrakcyjności turystycznej województwa małopolskiego, dla którego promocji i udostępniania przeznaczone są unijne środki finansowe, określono dziedzictwo kulturowe zawierające się w definicji walorów turystycznych.

W Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011–2020 wyznaczono z kolei siedem kluczowych obszarów rozwoju, gdzie drugim z nich jest „Dziedzictwo i przemysły czasu wolnego”. W tym punkcie można mówić o zbieżności tematyki priorytetów oraz typów projektów realizowanych w turystyce w ramach dotacji finansowanych z MRPO 2007–2013 z celami zawartymi w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011–2020. Jak podkreślono w tym dokumencie, obszary i kierunki polityki zaplanowane do realizacji w województwie małopolskim stały się podstawą do określenia priorytetowych kierunków interwencji w ramach MRPO 2007–2013. Obecnie obowiązująca Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011–2020 stanowi aktualizację założeń polityki przedstawionej w poprzednim dokumencie. Korelacja pomiędzy celami rozwoju a priorytetowymi kierunkami interwencji została więc utrzymana.

Tabela nr 2 przedstawia osie priorytetowe MRPO oraz środki finansowe przeznaczone w ich ramach na realizację projektów w latach 2007–2013. MRPO jest narzędziem służącym realizacji polityki rozwoju województwa małopolskiego z uwzględnieniem Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia oraz celów operacyjnych Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011–2020 określających potrzeby mieszkańców w zakresie gospodarki, kultury, infrastruktury, turystyki i rekreacji oraz innych obszarów rozwoju i funkcjonowania uznanych za kluczowe. Na realizację projektów w 3. Osi priorytetowej w latach 2007–2013 przeznaczonych zostało 101 mln euro.

Tabela nr 2. Osie priorytetowe MRPO 2007–2013.

Lp.	Tytuł osi priorytetowej	Środki unijne (mln euro)	Krajowe środki publiczne (mln euro)	Poziom współfinansowania (%)
1.	Warunki dla rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy	162 841 230	28 736 688	85
2.	Gospodarka regionalnej szansy	160 708 698	28 360 358	85
3.	Turystyka i przemysł kulturowy	101 004 036	17 824 242	85
4.	Infrastruktura dla rozwoju gospodarczego	390 836 457	68 971 140	85
5.	Krakowski Obszar Metropolitalny	171 897 053	30 334 774	85
6.	Spójność wewnątrzregionalna	155 981 854	27 526 210	85
7.	Infrastruktura ochrony środowiska	93 003 516	16 412 385	85
8.	Współpraca międzyregionalna	10 000 399	1 764 776	85
9.	Pomoc techniczna	44 001 159	7 764 910	85
	Razem	1 290 274 402	227 695 483	85

Źródło: MRPO 2007–2013 <http://www.fundusze.malopolska.pl/mrpo/Strony/priorytety.aspx>.

W Obszarze nr 2 Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007–2013 wyznaczono następujące kierunki polityki: 2.1 Ochrona małopolskiej przestrzeni kulturowej, Zrównoważony rozwój infrastruktury oraz komercjalizacja usług czasu wolnego; 2.3 Kształcenie kadr dla rozwoju i obsługi przemysłów czasu wolnego; 2.4 Wzmocnienie dziedzictwa regionalnego oraz przemysłów czasu wolnego. Trzecia oś priorytetowa „Turystyka i przemysł kulturowy”, pozostająca w korelacji z dokumentem strategicznego rozwoju, zakłada realizację projektów mających na celu poprawę atrakcyjności turystycznej województwa małopolskiego w zakresie walorów turystycznych – ich promocji oraz udostępniania turystom, zagospodarowania turystycznego oraz dostępności komunikacyjnej (Tabela nr 3).

Tabela nr 3. Charakterystyka 3. Osi priorytetowej „Turystyka i przemysł kulturowy”.

Lp.	Cechy finansowanych działań	Charakterystyka finansowanych działań
1.	cele	– podniesienie konkurencyjności turystycznej regionu na rynku krajowym i międzynarodowym poprzez inwestycje w obszarze bazy turystycznej, – zachowanie regionalnej różnorodności poprzez ochronę oryginalnych cech kulturowych oraz istniejących elementów dziedzictwa przyrodniczego,

		- udostępnienie walorów turystycznych, szczególnie kulturowych uczestnikom ruchu turystycznego, - wspieranie inicjatyw kulturalnych jako element rozwoju regionu oraz wzrostu konkurencyjności regionalnych produktów kulturalnych i turystycznych
2.	uzasadnienie	- województwo małopolskie jako jeden z najbardziej uczęszczanych regionów turystycznych w Polsce, - wyraźne braki w stanie i strukturze obiektów bazy noclegowej, - niewielka możliwość zaspokojenia potrzeb rekreacyjnych gości w obiektach noclegowych, - niewystarczająca liczba oferowanych produktów turystycznych, - niewystarczający stopień wykorzystania atrakcji kulturowych i przyrodniczych, - niedostatecznie rozwinięta i skoordynowana sieć punktów informacji turystycznej
3.	rodzaje	- rozwój infrastruktury turystycznej, - rozwój produktów dziedzictwa kulturowego, - wsparcie instytucji kultury

Zródło: opracowanie własne na podstawie MRPO 2007–2013

<http://www.fundusze.malopolska.pl/mrpo/Strony/priorytety.aspx>.

W 3. Osi priorytetowej „Turystyka i przemysł kulturowy” zdefiniowane zostały następujące działania:

- Działanie 3.1 „Rozwój infrastruktury turystycznej”, w tym Schemat A: Budowa regionalnego systemu informacji turystycznej; Schemat B: Inwestycje w obiekty i infrastrukturę uzdrowiskową; Schemat C: Rozwój produktów i oferty turystycznej regionu; Schemat D: Inwestycje w poprawę bazy noclegowej oraz przystosowanie obiektów zabytkowych do celów turystycznych,
- Działanie 3.2 „Rozwój produktu dziedzictwa kulturowego”, w tym Schemat A: Dziedzictwo kulturowe i rewaloryzacja układów przestrzennych; Schemat B: Dziedzictwo przyrodnicze,
- Działanie 3.3 „Instytucje kultury”, w tym Schemat A: Rozwój infrastruktury kulturalnej; Schemat B Organizacja imprez kulturalnych o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym.

4. Charakterystyka projektów dofinansowanych z Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007–2013 w turystyce

W Tabeli nr 4 przedstawiono wybrane 54 projekty dofinansowane ze środków finansowych przeznaczonych na lata 2007–2013, które realizowane są w sektorze turystycznym w odniesieniu do trzech zasadniczych elementów atrakcyjności

turystycznej: walorów turystycznych, zagospodarowania turystycznego i dostępności komunikacyjnej.

Dotychczas – według danych podanych w Krajowym Systemie Informatycznym SIMIK 07–13 dofinansowane zostały 54 projekty realizowane przez 44 beneficjentów w ramach MRPO (według słów kluczowych przyjętych w wyszukiwaniu). Projekty dotyczą inwestycji i rozwiązań mających na celu zwiększenie atrakcyjności turystycznej w zakresie walorów turystycznych, zagospodarowania turystycznego oraz dostępności komunikacyjnej. Kwota dofinansowania przeznaczona na realizację projektów w obszarze strategicznym „Turystyka i przemysł kulturowy” wyniosła w latach 2007–2013 101 mln zł. Wnioskodawcy ubiegający się o dofinansowanie dla zgłaszanych projektów zobowiązani są do wyboru jednego z trzech dostępnych w ramach osi działań oraz wyodrębnionych w ich ramach schematów (poddziałów).

Tabela nr 4. Przykłady projektów dofinansowanych w ramach MRPO 2007–2013.

Lp.	Kategoria działań	Dofinansowane projekty
1.	tworzenie produktów turystycznych	Powstanie Parku Jurajskiego w Inwałdzie jako nowej atrakcji turystycznej Małopolski, Budowa Skateparku i Trialparku w Rabce-Zdroju jako element rozbudowy ponadregionalnej oferty turystyczno-rekreacyjnej Uzdrowiska, „Ścieżkami przemysłu chłopskiego na Orawie” – nowy produkt turystyczny w Małopolsce. Rozwój Orawskiego Parku Etnograficznego w Zubrzycy Górnej, Markowy produkt turystyki górskiej „Zielone schroniska” w Tatrach Polskich, Markowy produkt turystyki górskiej „Zielone schroniska” w pasmie Beskidów-Gorców-Pienin, Rozbudowa Parku Miniatur w Inwałdzie przyczyniająca się do lepszego wykorzystaniu potencjału turystycznego i rozwoju oferty turystycznej Małopolski, Muszyńskie Ogrody Biblijne – budowa nowego, unikatowego produktu turystycznego na terenie Województwa Małopolskiego, Jurajski Raj w Gminie Zabierzów – produkt i oferta turystyczna, Ogród Doświadczeń w Krakowie – rozbudowa produktu turystyki kulturowej, Plaża Kraków – stworzenie nowego, kompleksowego i innowacyjnego produktu turystycznego na terenie Krakowa, Kreowanie markowego produktu turystycznego na terenie Pogórza Ciężkowickiego – „Wokół Skamieniałego Miasta” Poszerzenie oferty turystyczno-rekreacyjno-sportowej w Gminie Pcim w celu zwiększenia ruchu turystycznego
2.	rozwój zagospodarowania turystycznego	<u>budowa infrastruktury usługowej, rekreacyjnej oraz leczniczej</u> Wzrost konkurencyjności Aqua Fun poprzez konsolidację usług turystyczno-restauracyjnych, dzięki uruchomieniu przystani-restauracji na barce nad Wisłą, Wzmocnienie publicznej infrastruktury uzdrowskiej w celu podniesienia atrakcyjności turystycznej i uzdrowskiej Gminy

		Sękowa, Wzmocnienie leczniczej infrastruktury uzdrowiskowej w celu podniesienia atrakcyjności turystycznej i uzdrowiskowej Gminy Sękowa, Budowa zespołu basenów w Muszynie jako uzupełnienie kompleksowej oferty turystyczno-rekreacyjnej Uzdrowiska w celu zwiększenia ruchu turystycznego, Kraina Śpiącego Wulkanu – II etap rozbudowy całorocznej stacji turystycznej w celu wzmocnienia rozwoju przemysłu czasu wolnego w Małopolsce, Rozwój turystyki w Gminie Olkusz poprzez przygotowanie oferty w zakresie infrastruktury rekreacyjnej, Turystyczny szlak żeglugi śródlądowej na rzece Wiśle w Krakowie, Droga królewska dla niepełnosprawnego turysty, Rozwój oferty turystycznej DoSłońca poprzez inwestycje w infrastrukturę szkoleniowo-rekreacyjno-sportowo-gastronomiczną spółki Start Travel, Szlaki turystyce w Małopolsce – integracja różnorodnych szlaków i innych atrakcji turystycznych w spójny kompleksowy produkt regionalny, Budowa hali sportowej przy Gimnazjum w Rytrze jako obiektu wielofunkcyjnego służącego mieszkańcom Gminy i wzbogaceniu oferty turystycznej miejscowości budowa i modernizacja bazy noclegowej Budowa pensjonatu w Porębie Wielkiej (powiat Limanowa) dla obsługi turystów odwiedzających teren Gorczańskiego Parku Narodowego, Budowa dwóch budynków z apartamentami dla turystów w Kacwinie, Rozwój bazy noclegowej w kompleksie hotelowo-turystycznym Młyn Jacka w Jaroszowicach, Poprawa atrakcyjności turystycznej Małopolski poprzez rozbudowę bazy noclegowej ośrodka Czarny Groń, Rozbudowa Pensjonatu Jawor w Zawoi uzupełnieniem bazy noclegowej Małopolski w celu zwiększenia i poprawy jakości ruchu turystycznego, Rozbudowa hotelu Galicja uzupełnieniem bazy noclegowej Oświęcimia i Małopolski w celu zwiększenia i poprawy jakości ruchu turystycznego, Rozwój infrastruktury turystycznej Małopolski poprzez rozbudowę Willa pod Skoczną w Zakopanem, Modernizacja Pensjonatu Wiosna w Rabce unowocześnieniem bazy noclegowej w celu zwiększenia i poprawy jakości ruchu turystycznego Małopolski, Poszerzenie bazy noclegowej wyższego standardu w Krościenku n. Dunajcem poprzez budowę pensjonatu świadczącego kompleksowe usługi turystyczne, Rozwój infrastruktury turystycznej Małopolski poprzez budowę Hotelu Lenart w Wieliczce, Modernizacja Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Woli Kalinowskiej – wsparcie rozwoju turystyki w Gminie Sułoszowa, Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii na potrzeby ogrzewania budynku gościnnego w gospodarstwie agroturystycznym Farma LaMa w Tyliczu budowa i modernizacja infrastruktury drogowej

		Wzmocnienie turystyczne Podhala poprzez remont i modernizację spójnej sieci dróg regionalnych powiatu tatrzańskiego pod wspólną nazwą Góral*Ski, Poprawa atrakcyjności turystyczno-gospodarczej Powiatu Myślenickiego poprzez modernizację infrastruktury drogowej
		rewitalizacja i renowacja Rewitalizacja centrum Krzeszowic z przywróceniem funkcji obsługi turystyki uzdrowiskowej i kulturowej, Renowacja polichromii i dekoracji malarskich na parterze południowego skrzydła Klasztoru Franciszkanów w Krakowie w celu ich udostępnienia turystom, Rewitalizacja Parku Miejskiego i przebudowa Placu Niepodległości w Zakopanem w celu dostosowania do potrzeb mieszkańców i wymogów ruchu turystycznego, Rewitalizacja układu staromiejskiego miasta Biecz dla rozwoju produktu turystycznego – część I, Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej w centrum wsi Złockie w Gminie Muszyna zgodnie z funkcją turystyczno-uzdrowiskową, Adaptacja pomieszczeń stajni cugowej w Zespole Dworsko-Parkowym w Brniu pod działalność Centrum Polonii-Ośrodek Kultury, Turystyki i Rekreacji
3.	rozwój form turystyki	Rowerowy Pierścień Solny „Salina Cracoviensis” – turystyczny szlak kulturowy po dawnych salinach wielicko-bocheńskich, Rozwój kompleksowej oferty turystyki aktywnej na terenie Gminy Sułoszowa poprzez rozbudowę Szlaku „Wokół Pieskowej Skały”
4.	komunikacja marketingowa	Promocja oferty turystyki religijnej Małopolski na arenie międzynarodowej, Promocja turystyki biznesowej w Małopolsce na rynkach zagranicznych, Prezentacja oferty Województwa Małopolskiego na zagranicznych targach turystycznych, Kreowanie markowych produktów turystycznych Małopolski Południowej w oparciu o doświadczenia partnerów sieci Town Twinning, Budowanie sieci współpracy pomiędzy partnerami pow. olkuskiego i partnerami zagranicznymi: gminami Batyżowce, Cserépfalu i Okland w obszarze rozwoju turystyki
5.	budowa systemu informacji turystycznej	Małopolski System Informacji Turystycznej (MSIT)
6.	wdrażanie nowych technologii	Utworzenie innowacyjnej w skali kraju ekspozycji multimedialnej opartej na głównym produkcie turystycznym Zespołu Pałacowego Goetzów Okocimskich, Utworzenie innowacyjnej w skali Europy Środkowej ekspozycji multimedialnej w zakresie głównego produktu turystycznego Uzdrowiska Kopalnia Soli Bochnia
7.	inne	Fundusz Pożyczkowy Fundacji Rozwoju Regionu Rabka „Rozwój Turystyki w Małopolsce”

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Krajowego Systemu Informatycznego

SIMIK 07-13.

Tabela nr 5 przedstawia liczbę dotychczas dofinansowanych projektów (180) w podziale na poszczególne działania 3. Osi priorytetowej wymienione powyżej. W artykule szerzej omówiono wybrane 54 projekty wyszukiwane według słów kluczowych, tj. „atrakcyjność turystyczna”, „zagospodarowanie turystyczne”, „dostępność komunikacyjna”.

Tabela nr 5. Liczba dofinansowanych projektów w ramach działań 3. Osi priorytetowej „Turystyka i przemysł kulturowy” MRPO 2007–2013.

Lp.	Nazwa i numer Działania 3. Osi priorytetowej	Liczba dofinansowanych projektów
1.	Działanie 3.1 Rozwój infrastruktury turystycznej	82
2.	Działanie 3.2 Rozwój produktu dziedzictwa kulturowego	37
3.	Działanie 3.3 Instytucje kultury	61
	Łącznie	180

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK 07–13.

W dofinansowanych projektach istotny jest wymiar prorozwojowy, jaki inwestycja ma generować w województwie małopolskim w zakresie turystyki, stąd też wymieniane były w nich następujące cele: poprawa atrakcyjności turystycznej, zwiększenie i poprawa jakości ruchu turystycznego, wsparcie rozwoju turystyki.

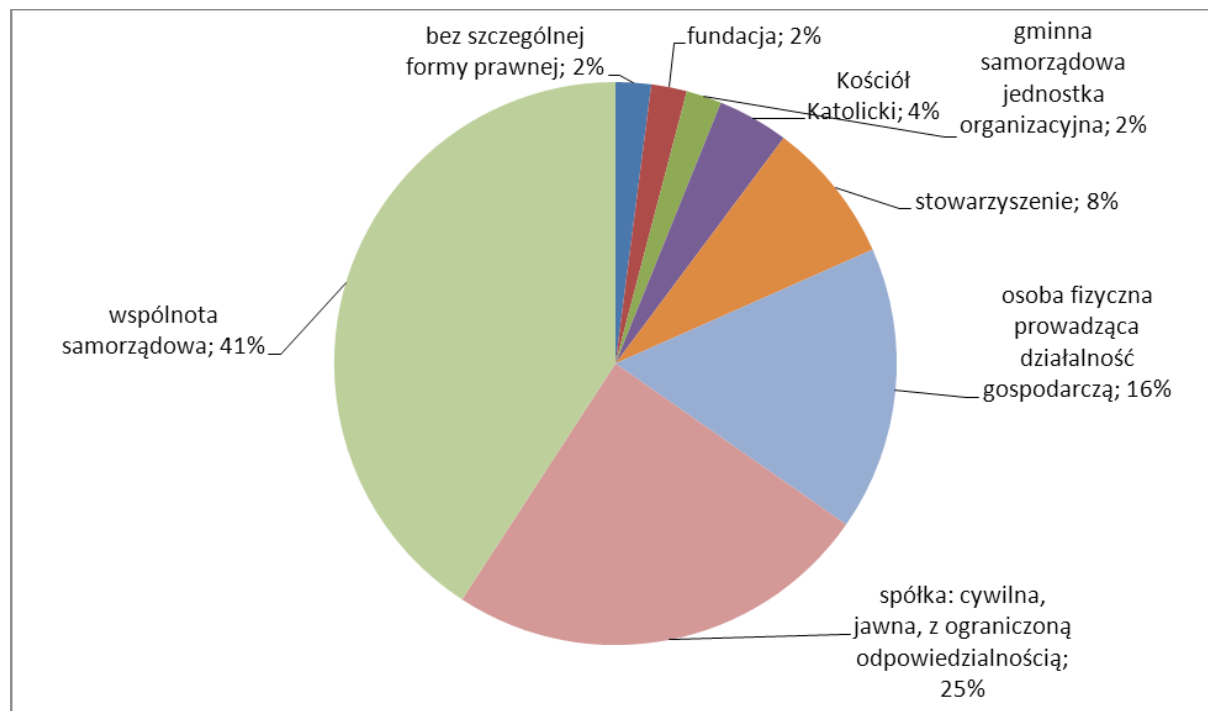
Należy zauważyć, że sześć projektów z tej grupy jest realizowane przez jednego beneficjenta w kilku jednostkach przestrzennych. Pozyskane przez beneficjentów środki finansowe z funduszy unijnych umożliwiają realizację projektów, które obejmują inwestycje w więcej niż jednej jednostce samorządu terytorialnego w ujęciu powierzchniowym, liniowym czy punktowym, tj. na przykład w formie szlaku turystycznego lub drogowego ciągu komunikacyjnego, w określonym miejscu, obiekcie zabytkowym lub użytkowym. Przykładem jest projekt „Zielone schroniska”, którego beneficjentem jest Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, dotyczący rozwoju i modernizacji schronisk w Tatrach Polskich oraz Beskidach, Pieninach i Gorcach w powiatach: tatrzańskim, nowosądeckim i suskim.

Kolejnym przykładem jest projekt pt. „Szlaki turystyczne w Małopolsce – integracja różnorodnych szlaków i innych atrakcji turystycznych w spójny kompleksowy produkt regionalny” realizowany przez beneficjenta, którym jest Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej w Krakowie w pięciu powiatach w województwie małopolskim: gorlickim, dąbrowskim, chrzanowskim, brzeskim i bocheńskim.

Podobnie w przypadku projektu „Rowerowego Pierścienia Solnego „Salina Cracoviensis” – turystycznego szlaku kulturowego po dawnych salinach wielicko-bocheńskich”, który realizuje beneficjent Gmina Miasto Bochnia w powiatach bocheńskim, brzeskim i wielickim. W konsekwencji powstają ponadregionalne produkty turystyczne

oraz elementy zagospodarowania turystycznego, które koncentrują się na rozwoju określonej formy turystyki czy udostępnieniu walorów turystycznych z wybranej kategorii.

Wykres nr 1. Struktura form prawnych podmiotów będących beneficjentami środków unijnych w latach 2007–2013.

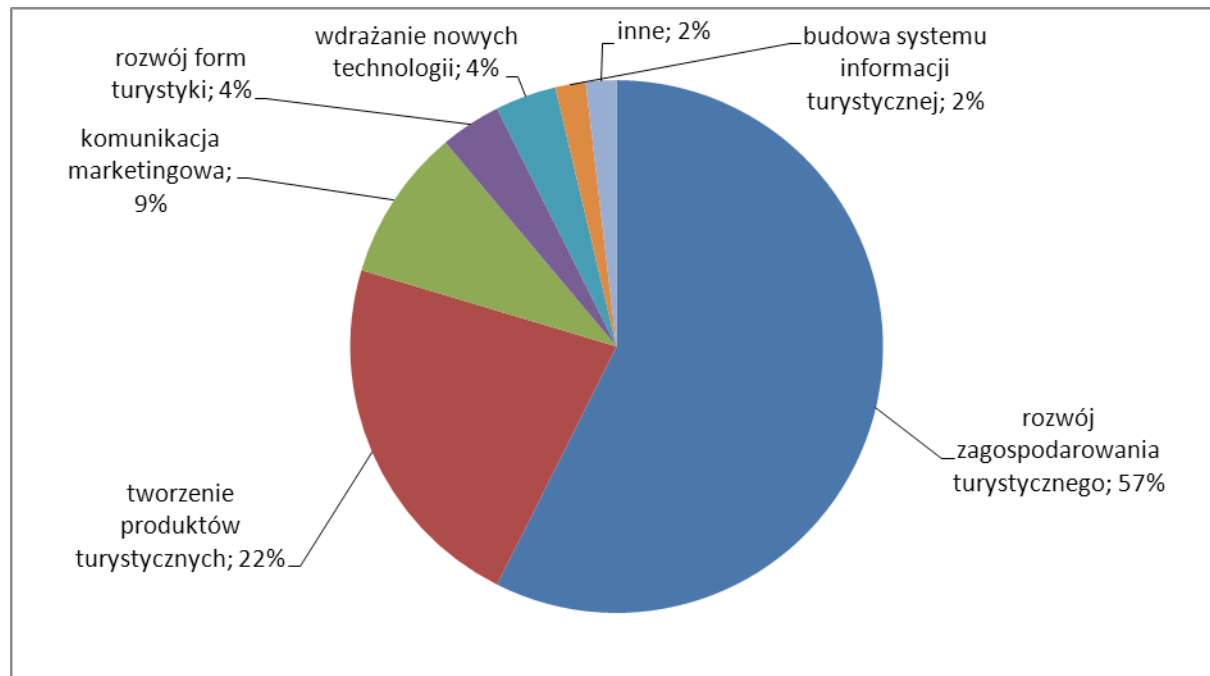
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK 07–13.

Wykres nr 1 przedstawia rodzaje beneficjentów, którzy uzyskali dofinansowane do zgłoszonych projektów z MRPO. Największa grupa beneficjentów dotyczyła wspólnot samorządowych, tj. 41 %. W tej grupie znalazło się 20 wspólnot samorządowych gmin wiejskich i miejskich. Wspólnotom samorządowym przyznano środki na inwestycje w zakresie poprawy dostępności komunikacyjnej, sieci dróg publicznych oraz rewitalizacji przestrzeni miejskiej.

Drugą najliczniejszą grupą beneficjentów są osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz spółki (liczone razem spółki cywilne, jawne i z ograniczoną odpowiedzialnością działające jako mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa), których partycypacja w dotychczas pozyskanych środkach finansowanych wyniosła 44%. Przede wszystkim, ta grupa beneficjentów zgłosiła projekty związane z zagospodarowaniem turystycznym w zakresie bazy noclegowej, gastronomicznej i towarzyszącej oraz tworzeniem produktów turystycznych. Pozostałe podmioty (określone w zestawieniach jako „podmioty bez szczególnej formy prawnej”) są wśród dotychczasowych beneficjentów mniej licznie reprezentowane, jednakże realizowane przez nie projekty

wpisują się w obszary związane z poprawą konkurencyjności województwa pod względem turystycznym.

Wykres nr 2. Struktura projektów dofinansowanych przy wykorzystaniu dotacji finansowych z MRPO 2007–2013 w turystyce.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK 07–13.

Zarówno w tabeli nr 4, jak i na wykresie nr 2 widoczna jest przewaga dofinansowanych projektów związanych z rozwojem zagospodarowania turystycznego, co stanowi 57% wszystkich dofinansowanych projektów. W tabeli zastosowano podział dla inwestycji z zakresu rozwoju zagospodarowania turystycznego, w którym wydzielono infrastrukturę usługową, rekreacyjną i leczniczą oraz bazę noclegową, w których łącznie dofinansowano 23 projekty. Celem wnioskodawców było w tym przypadku otrzymanie środków finansowanych dla inwestycji wpływających na atrakcyjność turystyczną województwa małopolskiego w zakresie budowy obiektów bazy turystycznej i paraturystycznej oraz modernizacji już istniejącego zagospodarowania turystycznego.

Dofinansowane inwestycje w zakresie bazy noclegowej obejmują w większości obiekty hotelowe o wyższym standardzie (hotele, pensjonaty, apartamenty), ale także schroniska, na przykład schronisko młodzieżowe w Woli Kalinowskiej (gmina Sułoszowa). W tej kategorii działań znajduje się również projekt wykorzystania odnawialnych źródeł energii w ogrzewaniu gospodarstwa agroturystycznego „Farma LaMa” w Tyliczu.

Atrakcje turystyczne, według przedstawionej wyżej definicji stanowią wszystkie obiekty będące przedmiotem zainteresowania turystów i generujące ruch turystyczny, a

co za tym idzie – spełniające rolę czynnika pobudzającego rozwój gospodarczy. Do atrakcji turystycznych należą nie tylko walory przyrodnicze czy dziedzictwo kulturowe, ale również produkty turystyczne – według definicji zespoły elementów, w tym dóbr i usług, a także wyobrażenia o nich, które są nabywane przez turystów w celu zaspokajania potrzeb związanych z uprawianiem turystyki^[10]. Drugą co do liczby dofinansowanych projektów kategorię stanowią produkty turystyczne. W województwie małopolskim pozyskane zostały środki na utworzenie 12 nowych produktów turystycznych w formie parków tematycznych. Przykładami tego rodzaju walorów antropogenicznych są Park Jurajski w Bałtowie, Park Miniatur w Inwałdzie, Muszyńskie Ogrody Biblijne, Jurajski Raj w gminie Zabierzów, Ogród Doświadczeń w Krakowie.

W zakresie budowy i modernizacji zagospodarowania turystycznego, które zostało zdefiniowane w tytule projektu jako „produkt turystyczny” znajduje się inwestycja, pt. „Zielone schroniska” realizowana w Tatrach i w Beskidach, Gorcach i Pieninach, gdzie beneficjentem środków finansowych jest Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze. Celem projektu jest realizacja następujących zadań: standaryzacja i podniesienie jakości ogólnodostępnej nieodpłatnej oferty schronisk, wprowadzenie w schroniskach nowych atrakcji, wytyczenie tras zimowych w rejonach schronisk, modernizacja i rozbudowa infrastruktury ochrony środowiska w obiektach, które wymagają jej uzupełnienia, doposażenie schronisk w środki pierwszej pomocy, w tym szczególnie ratujące życie (defibrylatory).

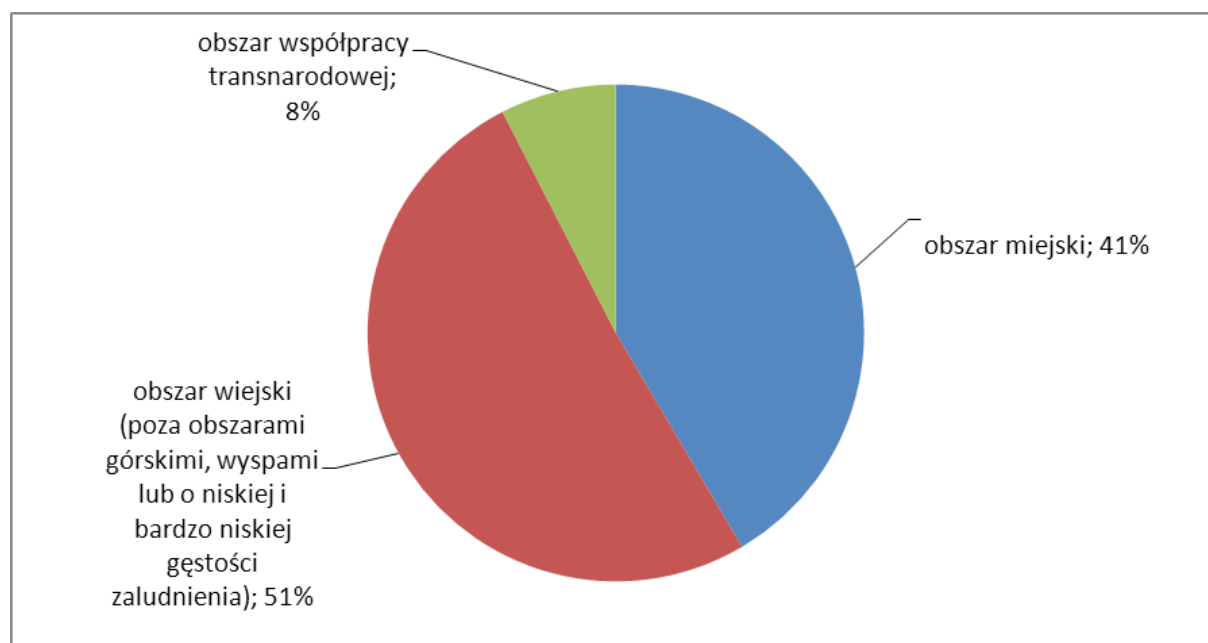
W kategorii komunikacji marketingowej widoczne jest, że szczególna uwaga zwrócona została na promocję określonych form turystyki, tj. takich które przede wszystkim rozwijają się w województwie małopolskim, jak turystyka religijna czy biznesowa. Działania promocyjne skierowane były do grup docelowych z krajowego i zagranicznego rynku turystycznego. Istotnym zagadnieniem jest w tym przypadku współpraca zagraniczna, którą – przy wsparciu funduszy unijnych – zapoczątkowano w powiecie nowotarskim oraz olkuskim. W działaniach promocyjnych wykorzystywana ma być wymiana kulturalna, gospodarcza i informacyjna miast partnerskich zgodnie z ideą *town twinnig*, dla powiatu nowotarskiego z włoskim miastem Massa; dla powiatu olkuskiego z gminą Batyżowce w Słowacji, gminą Cserépfalu na Węgrzech oraz gminą Okland w Rumunii.

W zakresie technologii cyfrowych i informatycznych w ramach MRPO 2007–2013 dofinansowano trzy projekty: „Małopolski System Informacji Turystycznej (MSIT)”, „Utworzenie innowacyjnej w skali kraju ekspozycji multimedialnej opartej na głównym produkcie turystycznym Zespołu Pałacowego Goetzów Okocimskich”, „Utworzenie innowacyjnej w skali Europy Środkowej ekspozycji multimedialnej w zakresie głównego produktu turystycznego Uzdrowiska Kopalnia Soli Bochnia”. Celem projektów było udostępnienie informacji turystycznej oraz produktów turystycznych w multimedialnej,

internetowej i mobilnej formie, ale przede wszystkim atrakcyjnej dla potencjalnego turysty. Jeden z autorów specjalizujących się w tej tematyce, Adam Pawlicz podkreślał, że wdrażanie znaczących innowacji w dystrybucji i promocji produktu turystycznego (zarówno w odniesieniu do usługi turystycznej, jak i produktu turystycznego rozumianego jako miejsce czy obiekt) stanowić będzie coraz istotniejszy element budowania przewagi konkurencyjnej na rynku turystycznym. Rozwiązania z zakresu ICT (ang. *information and communication technology*) przyczyniają się do zwiększenia wartości produktu turystycznego^[11].

Jak pokazano na wykresie nr 3 zdecydowana większość projektów i związanych z nimi inwestycji przeznaczona jest do realizacji w obszarach wiejskich. Zarówno projekty dotyczące zagospodarowania turystycznego, rozwoju form turystyki, jak i tworzenia produktów turystycznych dotyczyły inwestycji, które lokalizowano właśnie w obszarach wiejskich, na przykład obiekty bazy noclegowej, szlaki turystyczne, drogi publiczne.

Wykres nr 3. Obszar realizacji projektów dofinansowanych ze środków unijnych w województwie małopolskim w latach 2007–2013.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK 07– 13.

5. Zakończenie

Dofinansowanie projektów zgłaszanych przez wnioskodawców w ramach środków pieniężnych z MRPO 2007–2013 umożliwia realizację inwestycji zgodnych z celami strategicznymi rozwoju województwa małopolskiego w dziewięciu osiach priorytetowych. Ogólnym celem inwestycji finansowanych z MRPO jest rozwój gospodarczy regionu.

Priorytety Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007–2013 pozostają w korelacji z celami strategicznymi i operacyjnymi przyjętymi dla rozwoju w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011–2020. Jako drugi strategiczny obszar rozwoju zdefiniowano „Dziedzictwo i przemysły czasu wolnego”. W 3. Osi priorytetowej MRPO „Turystyka i przemysł kulturowy” dofinansowywane są projekty uwzględniające rozwój i poprawę atrakcyjności turystycznej województwa małopolskiego w zakresie walorów turystycznych, zagospodarowania turystycznego oraz dostępności komunikacyjnej.

Beneficjentami środków finansowych w Regionalnych Programach Operacyjnych mogą być jednostki samorządu terytorialnego, fundacje i stowarzyszenia, jak również osoby fizyczne i prawne prowadzące działalność gospodarczą. Podmioty samorządowe (41%) i prowadzące działalność gospodarczą (44%) mają największy udział w wykorzystaniu środków finansowych z MRPO. Dofinansowane projekty w znaczącej liczbie dotyczą inwestycji w zakresie budowy, rozwoju i modernizacji zagospodarowania turystycznego (57%) oraz tworzenia produktów turystycznych (22%). Projekty realizowane są głównie na obszarach klasyfikowanych jako wiejskie (51%), co wynika z celów strategicznych w zakresie rozwoju i umacniania funkcji turystycznej również poza głównymi centrami ruchu turystycznego w województwie małopolskim. W zakresie współpracy transnarodowej realizowane są projekty z zakresu komunikacji marketingowej – w ramach promocji polskich produktów turystycznych na zagranicznych rynkach docelowych oraz wykorzystywania w marketingu terytorialnym współpracy z zagranicznymi partnerami.

Finansowanie wartościowych projektów, których celem jest wdrożenie atrakcyjnych i użytecznych rozwiązań w obszarze usług i produktów na rynku turystycznym przyczynić się może do generowania ruchu turystycznego, ale także jakości uczestnictwa w nim. Wdrażanie konkretnych rozwiązań w obiektach lub obszarach atrakcyjnych turystycznie ma na celu nie tylko kreowanie i udostępnienie waloru czy produktu turystycznego, ale również jego promocję, zwiększenie dostępności komunikacyjnej czy oddanie do użytkowania nowych elementów bazy turystycznej (noclegowej, gastronomicznej, towarzyszącej).

[1] Zestawienia Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK 07–13 dostępne są na stronie internetowej Portalu Funduszy Europejskich <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/AnalizyRaportyPodsumowania/Strony/KSI.aspx>. Art. 58 lit. do rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. (Dz. Urz. UE L 210/25) <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:210:0025:0078:PL:PDF> [dostęp 11.12.2012].

[2] Zob. S. A. Bak, Działania Unii Europejskiej na rzecz kultury i turystyki kulturowej, Warszawa 2007.

- [3] Zob. K. Czech, A. Nitkiewicz-Jankowska, Możliwości finansowania infrastruktury turystycznej ze środków Unii Europejskiej – wybrane zagadnienia, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego” 2010, nr 465, „Ekonomiczne Problemy Turystyki” 2007, nr 8, s. 37–42.
- [4] Zob. A. Tłuczak, M. Szewczyk, Ocena wykorzystania środków unijnych na realizację działań związanych z rozwojem agroturystyki oraz turystyki wiejskiej w województwie opolskim, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego” 2010, nr 591: „Ekonomiczne Problemy Usług” nr 53, s. 761–769.
- [5] Zob. J. Sniadek, A. Zajadacz, Wykorzystanie potencjału funduszy unijnych dla rozwoju potencjału turystycznego w powiecie leszczyńskim, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego” 2010, nr 591: „Ekonomiczne Problemy Usług” nr 53, s. 747–760.
- [6] Zob. E. Panfiluk, Fundusze europejskie jako instrument rozwoju sektora turystycznego w województwie podlaskim, „Acta Scientiarum Polonorum. Oeconomia” 2010, nr 4, s. 389–401.
- [7] Zob. D. Pupka, A. Wozniak, Wykorzystanie funduszy unijnych przez gospodarstwa agroturystyczne na terenie Bieszczadów, „Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno-Ekonomicznej im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu. Turystyka i Rekreacja” 2010, nr 1, s. 111–132.
- [8] <http://www.mcp.malopolska.pl> [dostęp 11.12.2012].
- [9] Zob. W. Kurek, M. Mika, Turystyka jako przedmiot badań naukowych, [w:] Turystyka, red. W. Kurek, Warszawa 2008, s. 24–25.
- [10] Zob. R. Pawlusiński, Gospodarcze aspekty turystyki, [w:] Turystyka, red. W. Kurek, Warszawa 2008, s. 361.
- [11] Zob. A. Pawlicz, E-turystyka, Ekonomiczne problemy implementacji technologii cyfrowych w sektorze turystycznym, Warszawa 2012, s. 32–35.

Bibliografia

Źródła

Dane Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK 07–13.

Literatura

Bąk S.A., Działania Unii Europejskiej na rzecz kultury i turystyki kulturowej, Warszawa 2007.

Czech K., Nitkiewicz-Jankowska A., Możliwości finansowania infrastruktury turystycznej ze środków Unii Europejskiej – wybrane zagadnienia, „Ekonomiczne Problemy Turystyki” 2007, nr 3.

Kurek W., Mika M., Turystyka jako przedmiot badań naukowych, [w:] Turystyka, red. Kurek W., Warszawa 2008.

Panfiluk E., Fundusze europejskie jako instrument rozwoju sektora turystycznego w województwie podlaskim, „Acta Scientiarum Polonorum. Oeconomia” 2010, zesz. 4.

Pawlicz A., E-turystyka, Ekonomiczne problemy implementacji technologii cyfrowych w sektorze turystycznym, Warszawa 2012.

Pawlusiński R., Gospodarcze aspekty turystyki, [w:] Turystyka, red. W. Kurek, Warszawa 2008.

Pupka D., Woźniak A., Wykorzystanie funduszy unijnych przez gospodarstwa agroturystyczne na terenie Bieszczadów, „Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno-Ekonomicznej im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu. Turystyka i Rekreacja” 2010, nr 1.

Tłuczak A., Szewczyk M., Ocena wykorzystania środków unijnych na realizację działań związanych z rozwojem agroturystyki oraz turystyki wiejskiej w województwie opolskim, „Ekonomiczne Problemy Usług” 2010, nr 53.

Śniadek J., Zajadacz A., Wykorzystanie potencjału funduszy unijnych dla rozwoju potencjału turystycznego w powiecie leszczyńskim, „Ekonomiczne Problemy Usług” 2010, nr 3.

Akty prawne

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. (Dz. Urz. UE L 210/25)
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:210:0025:0078:PL:PDF>

Internet

www.funduszeuropejskie.gov.pl
<http://www.mcp.malopolska.pl>

mgr Aneta Pawłowska – doktorantka z Instytucie Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Absolwentka geografii oraz dziennikarstwa i komunikacji społecznej. Zainteresowania naukowe to: marketing terytorialny, fundusze unijne w turystyce, technologie informacyjne i komunikacyjne w turystyce.

E-mail: aneta.pawlowska@interia.pl